

TOSHKENT IRRIGATSIYA VA QISHLOQ
XO'JALIGINI MEXANIZATSIYALASH
MUHANDISLARI INSTITUTI

FAN: MGD va KK

MAVZU

Landshaftli dizayn
intererini loyihalash

Ma`ruzachi:

p.f.f.d., (Phd). U.A.Nasritdinova

Toshkent – 2020

Reja

Landshaft tushunchasi.

Landshaftni loyihalsh.

Landshft dizaynining nazariy asoslari.

Landshaft intererini loyihalash.

Landshaft tushunchasi — bu kishilik jamiyatiga xos badiiy va umummadaniy merosning cheksiz va bexad keng sohasidir. Landshaft arxitekturasini biz an'anaviy me'moriy amaliyot bilan taqqoslasak, hal qiluvchi narsani uning tabiatni jonlantirishda, estetik, ekologik va me'moriy muhitning sog'lomlashtiruvchi roli va ta'bir joiz bo'lsa, insonparvarlikning ibtidosida ko'ramiz. Muhitni shakllantiruvchi odatiy funksional va ayniqsa, texnik tomonlar qanchalik muhim bo'lsa-da, landshaft arxitekturasida ular yordamchi o'rinni egallaydi. Birinchi o'ringa o'simliklar dunyosi, suv dunyosi, joyning tabiiy relyefi chiqadi.

Aynan ushbu holat landshaft arxitekturasining alohida sanat turi mazmunida keng tarqalishiga sabab bo'lgan. Landshaft arxitek davomida turli ko'rinish va bog'lanishlarda namoyon bo'lib keldi va kelmoqda. Landshaft arxitekturasining genezisi deganda uning yer yuzida dastlab paydo bo'lmish shakllari, taraxiy ildizlari, sabablari, yuzaga kelishidagi obyektiv va subyektiv omillar tushuniladi. Landshaft arxitekturasining dastlabki ildizlari qadimgi bog'dorchilikka borib taqaladi. Yer yuzida ilk shaharlarning yuzaga kelishi bilan bog'dorchilikning mevali va manzarali turlari shakllanadi. Ular kishilik jamiyatining utilitar estetik, xo'jalik va rekreatsion ehtiyojlarini qondirishga mo'ljallangan.

Bunday bog'lar dastlab jamiyatning amaldorlari, hukmdorlari, ruhoniylar sinfiga mansub bo'lgan. Ular yer yuzining ilk sivilizatsiyalari rivojlangan mintaqalarida, insonlarning tabiatga bo'lgan ehtiyojlarining oshishi, suv va sug'orish inshootlari tizimining shakllanishi jarayonida yuzaga kelgan. Bog'dorchilikning rivojlanishi bilan jamiyatning rekreatsion ehtiyojlari asosida bog'-parkchilik san'ati ham yuzaga kelgan. Bog'-parkchilikning ilk vatanlari Qadimgi Misr, Bobiliston, Eron, Qadimgi Yunoniston, Rim, Hindiston va Xitoy, ya'ni iqlimi jihatdan issiq, geografiyasi sersuv daryolarga boy, tropik va subtropik mintaqalar hisoblangan.

ngapur kompaniyasi O'zbekistonda 2,5 milliard dollarlik "aqli ...
uz

2019–2021 yillarda O'zbekistonda aqlii shahar texnologiyalari ...
spot.uz

**Aqlii shaharning landshaft –arhitekturasini dizayniga oid
na'munalar**

Bog‘-park madaniyatining turli mamlakatlardagi rivoji turli davrlarda turlicha kechgan bo’sa-da, ularning shakllanishi hamma vaqt joylardagi muayyan tabiiy iqlim sharoitlariga, ijtimoiy-iqtisodiy, madaniy, diniy e’tiqodlarga, insonlarning atrof-muhit va tabiatga bo’lgan munosabatiga bog’liq bo’lgan. Dekorativ bog‘dorchilik va bog‘-park san’atining vujudga kelishi va rivojlanishidagi asosiy sabablar (tarixiy ildizlar). Landshaft arxitekturasining vujudga kelishi, shakllanishi va rivojlanishining bir qator ijtimoiy sabablari, boshqacha aytganda, tarixiy ildizlari borki, ular fikrimizcha quyidagilardan iborat:

1) insoniyatning tabiat go'zalligi va landshaftga bo'lgan ijobiy munosabati tufayli o'zining yashashi, faoliyat ko'rsatishi hamda dam olish muhitiga tabiat elementlarini kiritishga, ularni o'ziga yaqinlashtirishga, ulardan huzur-halovat olishga intilish ehtiyoji; 2) noqulay tabiiy iqlim sharoitlarining insoniyatga salbiy ta'sirini pasaytirish, soya-salqin yaratish va ayni paytda, go'zal manzaraviy landshaft muhitini yaratish imkoniyatlarini izlash ehtiyoji; 3) jamiyatning rivojlanish jarayonida dehqon va bog'bonlar, olim hamda muhandislarning turli-tuman sug'orish inshootlari va qurilmalarini yaratish, suvni bir joyga to'plash, saqlash, uzatish hamda balandlikka ko'tarish texnikasi ilmi va amaliyotiga ega bo'lish tajribalarining oshib borishi; 4) hukm dorlar va mansabdorlarning firdavsmonand bog'- saroylar, yozgi bog'lar, ov qilish bog'lari va istirohat bog'larini yaratishga bo'lgan ehtiyoji va intilishi;

5) inson o'zi yaratgan shaharlar ochiq muhitida tabiat element (suv, o'simlik, tog'-u toshlar va hayvonot dunyosi shakllari va manzara)larining bo'lishligini xush ko'rishi. Bularning barchasi oxir-oqibatda landshaft arxitekturasi sohasining inson faoliyatining muayyan turi tarzida vujudga kelishiga sabab bo'lgan.

Bugungi kunda barpo etiladigan landshaft arhitekturasi dizaynini loyihalashda quyidagi omillarga alohida e'tibor berish lozim

- Binoning tashqi qiyofasi zamonaviy loyihalaniishi bilan birga foydalanuvchilarga virtual moslashuvchan muhitni bera olishi
- Arhitektura elementlari avtomatlashtirilgan imkoniyatlarga ega bo'lishi
- Bino qurilishida va landshaft dizaynida robototexnikaning so'nggi yutuqlaridan foydalanilishi
- Dekorativ jihozlar foydalanuvchi uchun qulay va samarali bo'lishi lozim

Arxitektura va shaharsozlik kabi landshaft arxitektura obyektlarini ham loyihalamasdan amalga oshirish mumkin emas. Agar biz shahar va qishloqlarimiz jamolini fayzli hamda ko'rkam bo'lishini xohlasak, nafaqat ularda quralayotgan bino va inshootlar arxitekturasiga, balki ochiq muhitlar arxitekturasi, ya'ni landshaft arxitekturasi obyektlarining loyihalariga ham buyurtmalar berishimiz zarur. Xo'sh, landshaft arxitekturasi obyektlari deganda nima va qanday obyektlar tushuniladi? Bunday obyektlarga, eng awalo, inson hayoti va faoliyati, uning yashashi, o'qishi, tarbiyalanishi, bilim va hunar, kasb egallashi, mehnat qilishi, hordiq chiqarishi va dam olishi, davolanishi va sog'lomlashuvi, ishlab chiqarish, madaniy-ma'rifiy va boshqa barcha ijtimoiy ehtiyojlar bilan bog'liq obyektlar, bino va inshootlar, shu jumladan, davlat boshqaruvi, ma'muriy organlar ham egallab turgan hududlarning ochiq muhitlari kiradi.

Insonning yashashi bilan bog'liq landshaft arxitekturasi obyektlariga xususiy uylarning hovli bog'lari, turarjoy guruhlari ichidagi boglar, mikrorayonlar, turarjoy massivlarining boglari, ularga olib boruvchi ko'chalar, trotuarlar kirsa, insonning mehnat qilishi va 306 faoliyati bilan bog'liq landshaft arxitekturasi obyektlariga deyarli barcha jamoat binolari, shuningdek ta'lim -tarbiya, ilm-u fan, sport, davolanish hamda ishlab chiqarish va sanoat obyektlari egallab turgan hududlarning landshaft arxitekturasi, dam olish bilan bogliq rekreatsion obyektlarga esa parklar, boglar, skverlar, xiyobonlar, dam olish uylari, pansionatlar egallagan hududlarning landshaft arxitekturasi kiradi.

xabar.uz

Toshkent viloyatida «Aqlii shahar» qurilishi uchun 246,2 gektar ...
xabar.uz

xs.uz

Fudjisava «barqaror rivojlanuvchi aqlii shahar» qurila boshla..
uz.infocom.uz

Aqlii shaxarda bino inshootlari qurilishi arxitekturasing kompleks loyihalanishi

E'tiboringiz uchun rahmat!!!

